

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

0706-271S

СИЛАБУС SYLLABUS	Бюджет громади та фандрайзинг	
	Public management of social and humanitarian development	
Шифр за ОП Code in Degree Programme	МД	
Освітній рівень Level of Education	бакалаврський (перший)	
	Bachelor's (first)	
Галузь знань Field of Knowledge	D	Бізнес, адміністрування та право Business, Administration and Law
Спеціальність Field of Study	D4	Публічне управління та адміністрування Public Management and Administration
Освітня програма Degree Programme	Публічне управління та адміністрування	
	Public Management and Administration	

м. Рівне – 2025

Силабус навчальної дисципліни Бюджет громади та фандрайзинг для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою Публічне управління та адміністрування спеціальності D4 Публічне управління та адміністрування. Рівне. НУВГП. 2025. 15 стор.

ОПП на сайті університету: <https://ep3.nuwm.edu.ua/32641/>

Розробник силабусу:

Антонова С.Є., к.е.н., доцентка кафедри менеджменту та публічного врядування

Силабус схвалений на засіданні кафедри

Протокол № 9 від «29» грудня 2025 року

Завідувач кафедри: Тихончук Л.Х., д.держ.упр., доцентка

Керівник (Гарант) ОП: Антонова С.Є., к.е.н., доцентка

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ
Протокол № 5 від “29”січня 2026 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІ: Ковшун Н.Е., д.е.н., професорка
Попередня версія силабусу –

© Антонова С.Є., 2025
© НУВГП, 2025

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Бюджет громади та фандрайзинг	
ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	бакалавр
Освітня програма	Публічне управління та адміністрування
Спеціальність	D4 «Публічне управління та адміністрування»
Рік навчання, семестр	4 - денна/5 - заочна 8– денна/ 10 - заочна
Кількість кредитів	5,0
Лекції:	26 годин денна /8 годин заочна
Практичні заняття:	26годин денна /8 годин заочна
Самостійна робота	98 годин денна /134годин заочна
Курсова робота:	ні
Форма навчання	Денна, Заочна
Форма підсумкового контролю	залік
Мова викладання	державна
ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКА (ІВ)	
ПРОФАЙЛ ЛЕКТОРІВ	

Лектор	Антонова Світлана Євгеніївна, к.е.н., доцентка кафедри менеджменту та публічного врядування Вікіситет https://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Антонова_Світлана_Євгеніївна ORCID https://orcid.org/0000-0003-4796-8580 Як комунікувати: s.ie.antonova@nuwm.edu.ua Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі MOODLE https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=664
ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ	
Мета та завдання	

В умовах реалізації реформи децентралізації, воєнного стану та післявоєнного відновлення України особливої ваги набуває спроможність територіальних громад ефективно управляти фінансовими ресурсами, забезпечувати сталість бюджетної системи та залучати додаткові джерела фінансування для розвитку. Бюджет громади є ключовим інструментом реалізації повноважень органів місцевого самоврядування, задоволення потреб населення, відновлення інфраструктури та забезпечення соціальної згуртованості.

Сучасні реалії функціонування громад характеризуються обмеженістю бюджетних ресурсів, зростанням видатків на безпеку, соціальний захист, підтримку внутрішньо переміщених осіб, відбудову зруйнованих об'єктів та впровадження заходів сталого розвитку. За таких умов фандрайзинг, проєктний підхід та залучення міжнародної технічної допомоги стають невід'ємними складовими фінансового менеджменту на місцевому рівні та важливим інструментом підвищення фінансової спроможності громад.

Дисципліна «Бюджет громади та фандрайзинг» формує практично орієнтовані компетентності у сфері планування, виконання та контролю місцевих бюджетів, а також навички розроблення та реалізації фандрайзингових і проєктних ініціатив. Дисципліна сприяє розвитку управлінського мислення, відповідальності та здатності приймати ефективні рішення в умовах невизначеності та кризових викликів.

Метою викладання дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти системних знань і практичних навичок щодо формування, виконання та аналізу бюджету територіальної громади, а також залучення додаткових фінансових ресурсів (фандрайзингу) для сталого розвитку громад в умовах децентралізації, воєнного стану та післявоєнного відновлення України.

Завдання курсу:

- ознайомити з правовими та економічними засадами бюджету громади;
- сформуванню розуміння бюджетного процесу на місцевому рівні;
- навчити аналізувати доходи і видатки бюджету громади;
- розкрити сутність і інструменти фандрайзингу в публічному секторі;
- сформуванню навички підготовки проєктів та залучення грантових коштів;
- розвинути аналітичне та управлінське мислення майбутніх публічних службовців.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

Знати:

- структуру бюджетної системи України;
- джерела доходів і напрями видатків бюджету громади;
- стадії бюджетного процесу;
- принципи програмно-цільового методу;
- основні джерела та інструменти фандрайзингу;
- вимоги донорів до проєктів і звітності.

Уміти:

- аналізувати бюджет територіальної громади;
- визначати бюджетні пріоритети;
- розробляти бюджетні програми;
- готувати проєктні заявки для донорів;
- оцінювати ефективність використання бюджетних і залучених коштів;
- застосовувати інструменти прозорості та громадської участі.

Посилання на розміщення освітнього компонента на навчальній платформі Moodle, на платформі освітніх програм та їхніх освітніх компонентів

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/>

Передумови вивчення*

(місце освітнього компоненту в структурно-логічній схемі)

Передумовою вивчення даного освітнього компоненти є вивчення освітніх компонент Публічне управління територіальними громадами, Фінанси, гроші та кредит, Статистика, Тренінг з проєктних розробок в публічному управлінні, Аналіз соціально-економічного розвитку територій

Компетентності

Вивчення навчальної дисципліни надає здобувачам вищої освіти компетентностей щодо:

Загальні:

ЗК 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 14. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу недопустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Спеціальні:

ФК 7. Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності.

ФК 8. Здатність готувати проєкти управлінських рішень та їх впроваджувати.

ФК 12. Здатність виявляти, аналізувати та знаходити шляхи вирішення проблем екологічного, соціально-економічного розвитку територій, враховуючи антикризові механізми публічного управління.

ФК 13. Здатність застосовувати ефективні управлінські інструменти, використовувати та впроваджувати нові підходи до публічного управління та адміністрування з врахуванням євроінтеграційних завдань з метою підвищення ефективності розвитку територій, їх безпеки з врахуванням регіональної специфіки.

Програмні результати навчання (РН)*

Результатами навчання, які набувають здобувачі вищої освіти вивчаючи дану дисципліну є:

РН 4. Знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування.

РН 8. Розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень.

РН 11. Уміти відшукувати та узагальнювати інформацію, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.

РН 13. Використовувати методи аналізу та оцінювання програм сталого розвитку.

РН 16. Використовувати дані статистичної звітності, обліку та спеціальних досліджень у професійній діяльності.

РН 17. Знати особливості реалізації функцій, методів, механізмів та інструментів публічного антикризового управління в екологічній, соціально-економічній сферах.

Структура та зміст освітнього компонента

Модуль 1. Бюджетна система територіальної громади

1. Роль бюджету та фандрайзингу в розвитку громади

Опис теми: Поняття бюджету громади та фандрайзингу. Місце дисципліни в системі публічного управління. Взаємозв'язок бюджету, стратегічного планування та залучення ресурсів. Сучасні виклики для територіальних громад України. Роль публічного службовця у фінансовому розвитку громади.

(Лекцій – денна: 2 год. /заочна: 0,5 год. Самостійна робота – 7 год./ заочна: 8 год.)

2. Місцеві фінанси в системі публічного управління

Опис теми: Роль місцевих фінансів у забезпеченні життєдіяльності громади. Бюджетний кодекс України як основа фінансової діяльності органів місцевого самоврядування (ОМС). Вплив децентралізації на фінансову спроможність громад.

(Лекцій – денна: 2 год. /заочна: 0,5 год. Самостійна робота – 7 год./ заочна: 8 год.)

3. Доходи та видатки місцевого бюджету

Опис теми: Джерела формування доходів: податкові, неподаткові надходження та трансферти. Власні, закріплені та регульовані доходи. Місцеві податки і збори. Податок на доходи фізичних осіб та його роль. Проблеми наповнення дохідної частини бюджету. Класифікація видатків: поточні видатки та бюджет розвитку. Гендерно орієнтоване та соціально чутливе бюджетування. Особливості фінансування захищених статей бюджету в умовах воєнного стану.

(Лекцій – денна: 2 год. /заочна: 1 год. Самостійна робота – 8 год./ заочна: 11 год.)

4. Бюджетний процес у територіальній громаді

Опис теми: Стадії бюджетного процесу: від прогнозування до звітності. Програмно-цільовий метод (ПЦМ) у бюджетуванні: розробка паспортів бюджетних програм. Середньострокове бюджетне планування на рівні громади.

(Лекцій – денна: 2 год. /заочна: 0,5 год. Самостійна робота – 7 год./ заочна: 11 год.)

5. Програмно-цільовий метод у бюджеті громади

Опис теми: Сутність програмно-цільового методу (ПЦМ). Бюджетні програми та паспорти програм. Показники результативності. Оцінка ефективності бюджетних програм. Переваги та недоліки ПЦМ для громад.

(Лекцій – денна: 2 год. /заочна: 1 год. Самостійна робота – 8 год./ заочна: 11 год.)

6. Прозорість та партисипація (Громадський бюджет).

Опис теми: Інструменти забезпечення прозорості: «Бюджет для громадян» та відкриті дані. Платформи відкритих даних (E-data, Prozorro). Механізм бюджету участі (партисипаторне бюджетування): від ідеї до реалізації. Цифровізація управління бюджетом (E-budget). Роль громадських організацій та медіа. Антикорупційні механізми у бюджеті громади.

(Лекцій – денна: 2 год. /заочна: 0,5 год. Самостійна робота – 8 год./ заочна: 11 год.)

Модуль 2. Фандрайзинг та проєктний менеджмент у публічному секторі

7. Основи фандрайзингу для громад.

Опис теми: Поняття фандрайзингу та його види (оперативний, стратегічний, проєктний). Джерела позабюджетного фінансування: міжнародна технічна допомога (МТД), гранти, меценатство, краудфандинг. Етика фандрайзингу та побудова довіри з донорами. Відмінність між фандрайзингом і благодійністю. Роль репутації громади у фандрайзингу.

(Лекцій – денна: 2 год. /заочна: 0,5 год. Самостійна робота – 7 год./ заочна: 8 год.)

8. Джерела фандрайзингу для територіальних громад

Опис теми: Державні та міжнародні гранти. Донорські організації та фонди. Огляд ключових донорів для України (USAID, GIZ, U-LEAD, програми ЄС). Бізнес і соціальне партнерство. Міжмуніципальне співробітництво. Краудфандинг і меценатство. Цикл грантового проєкту: від пошуку оголошення (Call for Proposals) до закриття гранту. Специфіка вимог міжнародних організацій до публічного сектору.

(Лекцій – денна: 2 год. /заочна: 0,5 год. Самостійна робота – 8 год./ заочна: 11 год.)

9. Проєктний підхід у фандрайзингу громади

Опис теми: Проєкт як інструмент залучення ресурсів. Формулювання проблеми (Needs Assessment) та визначення мети проєкту. Логіко-структурна матриця проєкту. Формування бюджету грантового проєкту: прямі та непрямі витрати, співфінансування громади. Пошук відповідного донора. Типові помилки у проєктній діяльності.

(Лекцій – денна: 2 год. /заочна: 1 год. Самостійна робота – 8 год./ заочна: 11 год.)

10. Інструменти залучення приватного капіталу та інвестицій

Опис теми: Публічно-приватне партнерство (ППП) як інструмент розвитку інфраструктури. Інвестиційний паспорт громади: структура та наповнення. Муніципальні запозичення та облігації.

(Лекцій – денна: 2 год. /заочна: 0,5 год. Самостійна робота – 7 год./ заочна: 10 год.)

11. Фандрайзинг в умовах війни та післявоєнного відновлення

Опис теми: Нові пріоритети донорів. Відбудова інфраструктури та соціальних об'єктів. Підтримка ВПО та ветеранів. Міжнародна технічна допомога Україні. Координація допомоги на рівні громади. Залучення коштів через Державне агентство відновлення та розвитку інфраструктури. Робота з платформою DREAM (Digital Restoration Ecosystem for Accountable Management). Співпраця з містами-побратимами як інструмент ресурсної підтримки.

(Лекцій – денна: 2 год. /заочна: 0,5 год. Самостійна робота – 7 год./ заочна: 11 год.)

12. Моніторинг, звітність та оцінка ефективності залучених коштів

Опис теми: Внутрішній та зовнішній аудит місцевих бюджетів. Оцінка результативності використання залучених грантових коштів. Індикатори ефективності проєктів. Вимоги донорів до звітності. Звітність перед громадою та донорами: як перетворити звіт на інструмент репутації. Наслідки нецільового використання коштів.

(Лекцій – денна: 2 год. /заочна: 0,5 год. Самостійна робота – 7 год./ заочна: 11 год.)

13. Майбутнє бюджетування та фандрайзингу в громадах України

Опис теми: Цифровізація фінансів громади. SMART-бюджетування. Європейські практики місцевих фінансів. Роль публічного менеджера майбутнього. Сталий розвиток територіальних громад.

(Лекцій – денна: 2 год. /заочна: 0,5 год. Самостійна робота – 7 год./ заочна: 10 год.)

Тематика практичних занять:

Практичне заняття №1. Аналіз фінансової спроможності та ролі бюджету в розвитку громади – денна: 4 год./ заочна : 1 год.

Мета: Навчитися використовувати базові знання для аналізу соціально-економічного стану території.

Завдання: Аналіз паспорта обраної територіальної громади та її фінансового профілю. Розрахунок індексу податкоспроможності громади. Визначення стратегічних цілей розвитку громади, що потребують бюджетного фінансування.

Практичне заняття № 2. Моделювання доходів та видатків місцевого бюджету – денна: 2 год./ заочна : 0,5 год.

Мета: Навчити використовувати статистичну звітність у професійній діяльності.

Завдання: Класифікація доходів бюджету за категоріями (податкові, трансферти). Аналіз структури видатків: поточні видатки та бюджет розвитку. Кейс-завдання: «Оптимізація видаткової частини в умовах обмежених ресурсів» – денна: 2 год./ заочна : 0,5 год.

Практичне заняття № 3. Регламентація бюджетного процесу та застосування ПЦМ – денна: 4 год./ заочна : 1 год.

Мета: Опанування технологій прийняття управлінських рішень у бюджетній сфері.

Завдання: Складання графіка бюджетного циклу громади (від прогнозу до звіту). Розробка проєкту бюджетної програми за програмно-цільовим методом (мета, завдання, результативні показники). Підготовка проєкту управлінського рішення про затвердження бюджетної програми.

Практичне заняття №4. Впровадження інструментів Громадського бюджету – денна:2 год./ заочна : 0,5 год.

Мета: Налагодити навички комунікації між громадянами та органами влади.
Завдання: Розробка Положення про бюджет участі для конкретної громади.
Експертиза проєктних пропозицій мешканців на відповідність законодавству.
Побудова моделі електронного голосування з використанням сучасних ІКТ.

Практичне заняття № 5. Стратегічний пошук джерел фандрайзингу. – денна:4 год./ заочна : 1 год.

Мета: Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.
Завдання: Картування потенційних донорів (USAID, U-LEAD, посольства, приватні фонди). Підготовка запитів до міжнародних організацій (наприкладі міжнародної публічної діяльності). Оцінка можливостей краудфандингу для локальних соціальних ініціатив.

Практичне заняття №6. Тренінг з розробки грантового проєкту – денна:2 год./ заочна : 1 год.

Мета: Набуття навичок проєктних розробок у публічному управлінні.
Завдання: Побудова логіко-структурної матриці проєкту: від проблеми до результату. Формування бюджету грантової заявки та обґрунтування співфінансування. Оцінка ризиків та планування заходів з їх мінімізації.

Практичне заняття № 7. Інвестиційне меню та державно-приватне партнерство – денна:2 год./ заочна : 1 год.

Мета: Використання нових підходів для підвищення ефективності розвитку територій.

Завдання: Розробка інвестиційного паспорту (профілю) громади. Підготовка Pitch-презентації об'єкта для приватного інвестора. Аналіз кейсів публічно-приватного партнерства у комунальній сфері.

Практичне заняття №8. Ресурсне забезпечення відновлення та цифровізація звітності – денна:4 год./ заочна : 1 год.

Мета: Застосування антикризових механізмів та цифрових технологій.
Завдання: Робота з екосистемою DREAM: внесення проєкту відновлення до системи. Підготовка публічного звіту про використання залучених коштів (прозорість та антикорупція). Розробка показників оцінки ефективності фандрайзингової кампанії.

Практичне заняття №9. Форсайт-сесія: Майбутнє фінансів громад – денна:2 год./ заочна : 1 год.

Мета: Формування здатності адаптуватися до нових ситуацій та інновацій.
Завдання: Моделювання сценаріїв фінансового розвитку громади до 2030 року (враховуючи євроінтеграцію). Презентація групових напрацювань щодо впровадження штучного інтелекту в управління бюджетом.

Форми та методи навчання

Форми навчання: традиційні лекції та практичні заняття, дуальні заняття із залученням практиків.

Методи навчання: лекції з елементами проблемного викладу; практичні заняття (аналіз бюджетів громад, кейси); робота з відкритими бюджетними даними; розробка мініпроєктів; командна робота; самостійна робота з нормативними документами.

Технології викладання: тренінги, рольові ігри, аналіз конкретних ситуацій, обговорення, презентації, міні-лекції, ситуаційні дослідження, навчання на основі досвіду та інші.

Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

мультимедіа-, проєкційна апаратура (проектори, екрани, смартдошки тощо), комп'ютери, інтернет мережі, бібліотечні фонди, законодавча база України у відкритому доступі. В якості навчальної платформи застосовується відкрита (Open Source) система управління навчанням Moodle та навчально-наукова лабораторія інновацій у публічному управлінні.

Порядок оцінювання програмних результатів навчання / результатів навчання

Для досягнення цілей та завдань курсу студентам потрібно вчасно виконати індивідуальні завдання (ситуаційні завдання, наукові тези, реферати, тощо), брати участь у практичних заняттях (доповіді з презентаціями, актуальні запитання, участь у дискусіях, тощо); вчасно здати модульні контролі знань.

Викладач проводить оцінювання індивідуальних завдань студентів шляхом проставлення балів за визначеними критеріями, що вчасно доводяться здобувачам освіти. Також, студент під наглядом викладача самостійно оцінює свою роботу.

За вчасне та якісне виконання усіх видів завдань, студент отримує такі обов'язкові бали:

- по 3 бали за якісну підготовку до кожного практичного заняття;
- 18 балів за якісне оформлення індивідуальних завдань;
- 20 балів – модуль 1;
- 20 балів – модуль 2. Усього 100 балів.

Додаткові бали студент може отримати при написанні наукової статті, наукової роботи на конкурс, ессе, тощо. Тему для дослідницької роботи студенти можуть вибрати самостійно за погодженням із викладачем. Додаткові бали також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни.

Модульний контроль проходить у формі тестування. У тесті 20 запитань різної складності: рівень 1 – 17 запитань по 0,9 бали (15,3 балів), рівень 2 – 2 запитань по 1,4 бали (2,8 бали), рівень 3 – 1 запитання по 1,9 бали (1,9 бали). Усього – 20 балів.

Додаткові бали: підготовка рефератів, доповідей, наукових статей, тез для участі в конференціях, участь в конкурсах, олімпіадах – до 10 балів. Нормативні документи, що регламентують проведення контролів знань студентів – Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти <https://ep3.nuwm.edu.ua/25889/>

Порядок ліквідації академічних заборгованостей здобувачів вищої освіти у НУВГП (нова редакція) <https://ep3.nuwm.edu.ua/30369/>

Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна література

1. Бюджетна система : підручник / [В. М. Федосов, С. І. Юрій, С. В. Слухай та ін.] ; за ред. В. М. Федосова, С. І. Юрія. 3-тє вид., переробл. і доповн. Київ : Центр учбової літератури, 2022. 848 с.
2. Децентралізація влади: фінансовий аспект : монографія / за заг. ред. П. К. Бечка. Умань : Візаві, 2020. 234 с.
3. Димченко О. В., Панова О. Д. Публічне управління фінансами та бюджетний процес : навч. посіб. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. 195 с.
4. Кравченко В. І. Місцеві фінанси України : навч. посіб. Київ : Знання, 2023. 420 с.
5. Куценко Т. Ф. Програмно-цільовий метод у бюджетному процесі : теорія та практика : монографія. Київ : КНЕУ, 2021. 312 с.
6. Патика Н. В. Фандрайзинг у публічному управлінні : теорія та інструментарій залучення ресурсів : навч. посіб. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2022. 160 с.
7. Проєктний менеджмент у публічній сфері : підручник / за заг. ред. І. А. Дегтярьової. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2021. 280 с.
8. Бюджетний процес в умовах воєнного стану : практ. посіб. для ОМС / Проєкт «ГОВЕРЛА» USAID. Київ, 2024. 88 с. URL: <https://hoverla.ua/resources> (дата звернення: 20.01.2026).
9. Методичні рекомендації щодо залучення інвестицій та фандрайзингу для територіальних громад / Асоціація міст України. Київ, 2023. 54 с.
10. Цифровізація управління відбудовою: робота з платформою DREAM : посібник для органів місцевого самоврядування. Київ : Міністерство відновлення України, 2024. 42 с.

Допоміжна література

1. Антонова С.Є., Федор С.І. Фінансовий баланс Моршинської міської територіальної громади: динаміка доходів і структура видатків. Наукові перспективи. № 7(12) 2025, № URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/niu/article/view/26251/26224>.
2. Антонова С.Є., Жакун Ю. В. Аналіз процесу формування бюджету територіальних громад (на прикладі Рівненської громади). Актуальні проблеми теорії і практики менеджменту в контексті євроінтеграції: збірник матеріалів XI Міжнародної науково-практичної конференції 12 травня 2022 р. [Електронне видання]. Рівне: НУВГП, 2022. 348 с. С.23-25.
3. Антонова С.Є., Макарчук О, А. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ : ДОСВІД ЄС. Детермінанти економічного відновлення держави, регіонів та суб'єктів господарювання: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції 10 листопада 2023 р. [Електронне видання]. Рівне: НУВГП, 2023. <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/28534>
4. Антонова С.Є., Шинкарук А.Л., Поліщук Д. ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ. Детермінанти економічного відновлення держави, регіонів та суб'єктів господарювання: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції 10 листопада 2023 р. [Електронне видання]. Рівне: НУВГП, 2023. <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/28534>
5. Bray I. Effective Fundraising for Nonprofits: Real-World Strategies That Work. 7th ed. Berkeley : Nolo, 2022. 488 p.
6. Local Public Finance and Economics: An International Perspective / ed. by H. A. Chernick. 2nd ed. Cham : Palgrave Macmillan, 2021. 356 p.
7. Mikesell J. L. Fiscal Administration: Analysis and Applications for the Public Sector. 11th ed. Boston : Cengage Learning, 2023. 656 p.
8. Sargeant A., Shang J. Fundraising Principles and Practice. 2nd ed. Hoboken : Wiley, 2021. 544 p.
9. Shah A. Public Expenditure Management and Financial Accountability in Local Government. Washington, DC : World Bank Group, 2020. 210 p.

Нормативно-правові акти

1. Бюджетний кодекс України : Закон України від 08.07.2010 р. № 2456-VI : станом на 01 січ. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17> (дата звернення: 20.01.2026).
2. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР : станом на 05 груд. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр> (дата звернення: 20.01.2026).
3. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України : Закон України від 23.03.2000 р. № 1602-III : за станом на 01 січ. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1602-14> (дата звернення: 20.01.2026).

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. Верховна Рада України, законодавство України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/a#Find>.
2. Офіційний Web-сайт Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua/>.
3. Офіційний Web-сайт Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>.
4. Офіційний веб-сайт Міністерства соціальної політики України . URL :<https://www.msp.gov.ua/>.
5. Офіційний веб-сайт Пенсійного фонду України. URL : <https://www.pfu.gov.ua/>.
6. Міністерство інформаційної політики України [Електронний ресурс] : Єдиний вебпортал органів виконавчої влади. URL : <https://www.kmu.gov.ua/ua/catalog/ministerstvo-informatsiynoi-politiki-ukraini>
7. Міністерство з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України [Електронний ресурс] : Єдиний веб-портал органів виконавчої влади. URL: <http://surl.li/kuery>
8. Міністерство культури України [Електронний ресурс] : Єдиний веб-портал органів виконавчої влади. URL: <http://surl.li/kuese>
9. Міністерство молоді та спорту України Єдиний веб-портал органів виконавчої влади. URL: <http://surl.li/kuerk>
10. Міністерство освіти і науки України [Електронний ресурс] : Офіційний веб-портал. URL: <https://mon.gov.ua/ua>.
11. Міністерство охорони здоров'я України [Електронний ресурс] : Єдиний веб-портал органів виконавчої влади. URL: <http://surl.li/kuerv>
12. Міністерство соціальної політики [Електронний ресурс] : Офіційний веб-портал. URL: <https://www.msp.gov.ua/>
8. Урядовий портал [Електронний ресурс] : Єдиний веб-портал органів виконавчої влади. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua>.
13. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека (м. Рівне, пл. Короленка, 6). URL: <http://libr.rv.ua/>.
14. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75). URL: http://nuwm.edu.ua/MySql/page_lib.php.

Спеціалізовані веб-ресурси та платформи

1. Open Budget (Державний портал бюджету для громадян) — openbudget.gov.ua. Основний ресурс для аналізу доходів та видатків будь-якої громади України в режимі реального часу.
2. DREAM (Цифрова екосистема управління відновленням) — dream.gov.ua. Платформа, де громади публікують проекти відбудови для залучення міжнародних інвесторів.
3. Портал Децентралізація — decentralization.ua. Містить розділ «Фінанси», де публікуються рейтинги фінансової спроможності громад та методичні рекомендації.
4. ProZorro — prozorro.gov.ua. Для вивчення закупівель громад та аналізу використання бюджетних коштів.
5. Ресурси для фандрайзингу та пошуку грантів (для модуля 2): 5. Громадський простір — prostir.ua. Найбільша база грантів, конкурсів та вакансій у громадському секторі України.
6. Ресурсний центр ГУРТ — gurt.org.ua. Портал для суспільно активних громадян: тренінги, новини донорів та кращі практики проєктного менеджменту.
7. House of Europe (Дім Європи) — houseofeurope.org.ua. Гранти та програми ЄС для розвитку муніципалітетів та культурних проєктів.
8. Платформа «Спільнокошт» — biggggidea.com. Провідний український ресурс для вивчення механізмів краудфандингу.

Поєднання навчання та досліджень*

Студенти мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, виконаних на базі навчально-наукової лабораторії інновацій в публічному управлінні, а також можуть бути долучені до написання та опублікування наукових статей з тематики курсу.

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Вміння працювати в команді, здатність логічно обґрунтовувати свою позицію, уміння слухати та запитувати, оцінювати ризики та приймати рішення, уміння управляти людьми, управлінські якості та інші.

Дедлайни та перескладання

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», <https://ep3.nuwm.edu.ua/30369/> . Згідно цього документу і реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі. Оголошення стосовно дедлайнів задачі та перездачі оприлюднюються на сторінці MOODLE <https://exam.nuwm.edu.ua/>

Неформальна та інформальна освіта

Студенти мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного положення <https://ep3.nuwm.edu.ua/28363/>

Також студенти можуть самотійно на платформах Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших опановувати матеріал для перезарахування результатів навчання. При цьому важливо, щоб знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок з очікуваними навчальними результатами даної дисципліни/освітньої програми та перевірялись в підсумковому оцінюванні.

Курси:

1. Бюджетний процес у громадах: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:USAID+BC101+2021_T1 (Курс розроблений за підтримки USAID, охоплює всі етапи бюджетного циклу).
2. Соціальне підприємництво: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:WNISEL+SE101+2017_T3/about
- 3.Зміцнення спроможності громад: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:U-LEAD+CG101+2020_T1
4. Зрозуміло! (Фонд Східна Європа) Фандрайзинг для територіальних громад: <https://zrozumilo.in.ua/>
5. Цифрові інструменти для громад: <https://zrozumilo.in.ua/courses/tsyfrovizatsiia-hromady/>
6. Fundraising Specialization (UC Davis): <https://www.coursera.org/specializations/fundraising> (Комплексна програма з 4 курсів про стратегії та менеджмент фандрайзингу).
7. Public Financial Management: <https://www.coursera.org/learn/public-financial-management> (Курс від МВФ (IMF), що дає глобальне розуміння управління публічними фінансами).
8. Бюджетна грамотність: <https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:EdEra-OSCE+BL101+2021/about> (Базовий курс, що пояснює складні фінансові питання простою мовою).

Правила академічної доброчесності

Здобувачі вищої освіти повинні дотримуватися «Кодексу честі студентів». Перевірку навчальних завдань неупереджено здійснює викладач. Усі навчальні завдання повинні бути виконані власноручно здобувачем вищої освіти, у разі виявлення однакових робіт, здобувач освіти не отримує бали і повинен виконати завдання повторно.

В аудиторії здобувачі не допускаються до списування та обману – за порушення принципів академічної доброчесності викладач може накладати санкції: зниження балів, повернення роботи на доопрацювання, не допущення до захисту роботи та ін.

Вимоги дотримання академічної доброчесності регламентуються Положенням про академічну доброчесність в Національному університеті водного господарства та природокористування (<https://ep3.nuwm.edu.ua/25004/>).

Перелік рекомендованих видів академічної відповідальності за конкретні порушення академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти НУВГП наведено у додатку до Положення про академічну доброчесність в Національному університеті водного господарства та природокористування

Вимоги до відвідування

Студенту не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. Якщо є довідка про хворобу чи іншу поважну причину то студенту не потрібно відпрацьовувати пропущене заняття.

Студент має право оформити індивідуальний графік навчання згідно відповідного положення <http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/>

При об'єктивних причинах пропуску занять, студенти можуть самостійно вивчити пропущений матеріал за вищенаведеним посиланням на розміщення навчальної дисципліни на платформі MOODLE.

Автор
Доцент КМПВ

Світлана АНТОНОВА

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та навчальної
роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №219
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 3FAA9288358EC003040000009B6C3700C8C2C100